

Prins Hendrik

IN 100 JAAR VAN SCHUTTERIJ TOT SPORTSCHIETEN

PRINS HENDRIK

in 100 jaar van Schutterij tot sportschieten

BESTE SCHUTTERS,

Toen mij werd gevraagd een voorwoord in de jubileumuitgave van uw schietvereniging te schrijven, sloeg mijn fantasie even op hol. Want de schietsport spreekt tot de verbeelding, dat kan niemand ontkennen. Cowboy's, criminelen en anderzootige stoere mannen zijn toch degenen die het meest in beeld zijn met pistolen en geweren. Als ik vuurwapens zie, zijn ze meestal in handen van dat soort mannen. Gelukkig blijft het bij mij beperkt tot films op televisie en in de bioscoop.

Toen ik even iets verder snuffelde in de wereld van het schieten, ontdekte ik dat uw sport zich kenmerkt door een hoge mate van 'gezond verstand', veel duidelijke, strenge regels en veiligheidseisen. Ik heb de indruk gekregen dat schutters van uw vereniging zich onderscheiden op het gebied van discipline en bewust handelen. Schieten is een bijzonder leuke, maar zeker ook serieuze aangelegenheid waar veel plezier aan beleefd wordt. Mits op de juiste correcte manier wordt gehandeld.

Uw vereniging houdt zich maar liefst al honderd jaar lang met veel zorgvuldigheid en plezier bezig met deze sport. Met enkele onderbrekingen vanwege wereldoorlogen bent u altijd in beweging gebleven met uw sport en de club. Een brand was midden jaren tachtig de aanleiding om naar een nieuw pand toe te gaan werken. Op het casco na hebben de clubleden dat zelf gebouwd. Dat tekent de moraal van deze vereniging: *stevig en betrokken*.

Zoiets heb je niet zomaar voor elkaar. Een goede clubcultuur vraagt veel tijd en aandacht van de

leden en het bestuur. U bent erin geslaagd in honderd jaar tijd te ontwikkelen tot wat u vandaag de dag bent: een prima schietvereniging met stevige wortels in Amersfoort. Verenigingen zoals ik ze graag zie in onze stad. Van harte met uw honderste verjaardag en nog veel plezierige en sportieve jaren in Amersfoort toegewenst.

Wethouder Henk Brink
sportzaken

*Schietwedrijd A.S.V. Prins Hendrik anno 1908
Voorste rij, geheel links; Dhr. J.W. van Achterbergh* 9

Schutterij in volle glorie anno 1892

INLEIDING

We schrijven 9 september 1905 als een groepje Amersfoortse jonge mannen besluit een burgerschietvereniging op te richten.

Enkele van deze initiatienemers waren lid geweest van de voormalige schutterij en hadden ook deelgenomen aan vrijwillige schietoefeningen die werden georganiseerd door het leger ter verhoging van 's lands weerbaarheid. Voorts kon er ook een beroep worden gedaan op de schutterijen om de orde in stad en streek te herstellen of te handhaven. Bij de laatste foto is duidelijk te zien dat sommige

schutters hun uniform al aan de wilgen hadden gehangen en wat minder serieus met hun taak omgingen dan wenselijk was. Ooit schreef een van onze plaatselijke kranten in die tijd hierover als volgt: *Schietoefeningen op de Leusderhei zijn een levensgevaarlijke bezigheid. De hei wordt tot in de verre omtrek afgezet als de schutterij op oefening gaat. Van de op de hei gelegen schietbanen wordt door de schutterij slechts die banen benut die het verst van de bewoonde wereld zijn gelegen.*

Kennelijk een verstandige maatregel die ingegeven

Schutterij in zijn nadagen

was door de erbarmelijke schietvaardigheid van een aantal leden van de schutterij. De kogels vlogen alle kanten op maar zelden in de schietschijf.

Dat de inzet van de schutters uiterst gering was moge blijken uit de volgende uitspraak van een der deelnemers, slager *Van Gelder*, toen hij geheel buiten zijn verwachting de schietschijf raakte. *'Gunst, dat moet een vergissing zijn. Luit je mot me ge-weer is nakijke, want hij is vast kapoerewiet'*.

Duidelijk geen organisatie waar een land mee uit de voeten kan in moeilijke tijden. Geen wonder dat aan een aantal wat serieuzere leden van onder andere de schutterij uit kringen van het leger de suggestie werd gedaan een schietvereniging op te richten die dan bovendien ook in de wintermaanden actief zou kunnen oefenen op een binnenschietbaan.

Het Rijk zou dan de kosten van patronen voor haar rekening nemen en ook op andere wijze faciliteren. Dit laatste zal zeker hebben meegewogen om tot oprichting van een schietvereniging over te gaan.

Amersfoort was al vanouds een garnizoensstad. Door de ligging van de stad temidden van het land, met voldoende oefenterreinen in de nabijheid en met goede verbindingswegen met de rest van het land was het oude Amersfoort een aantrekkelijke vestigingsplek voor de diverse legergroepen. Zo aantrekkelijk zelfs dat Amersfoort in die jaren uitgroeide tot de grootste garnizoenstad van het land.

Het was dus niet zo vreemd dat de burgers van de stad en het leger nauw met elkaar verbonden waren, al was het maar uit economische overwegingen.

Vermoedelijk zullen ook de Amersfoortse dames met welgevallig oog naar de hier gelegerde soldaten hebben gekeken.

Strak in het pak en vaak hoog te paard, voorzien van martiale puntige snor vormden zij stellig een aantrekkelijk schouwspel. Omgekeerd zullen de huzaren van achter hun snor ook niet alleen maar tussen paardenoren door hebben gekeken.

Een en ander zal de verinniging van de relatie burgers en soldaten zeker ten goede zijn gekomen.

In vervlogen jaren was daar dus de schutterij die diende ter verdediging van de stad en het handhaven van de orde.

Met het veranderen van inzicht ten aanzien van de schutterijen verdwenen ze uit het tijdsbeeld en daarvoor in de plaats kwam het schieten uit sportieve en of nuttige overwegingen. Nuttige redenen om de schietsport te bedrijven bleken wel uit de waardering die een schutter ondervond tijdens het vervullen van de dienstplicht. De overheid honoreerde de schietervaring door een hogere vergoeding uit te keren aan hen die met een wapen konden omgaan.

• uit AMERSFOORT. •

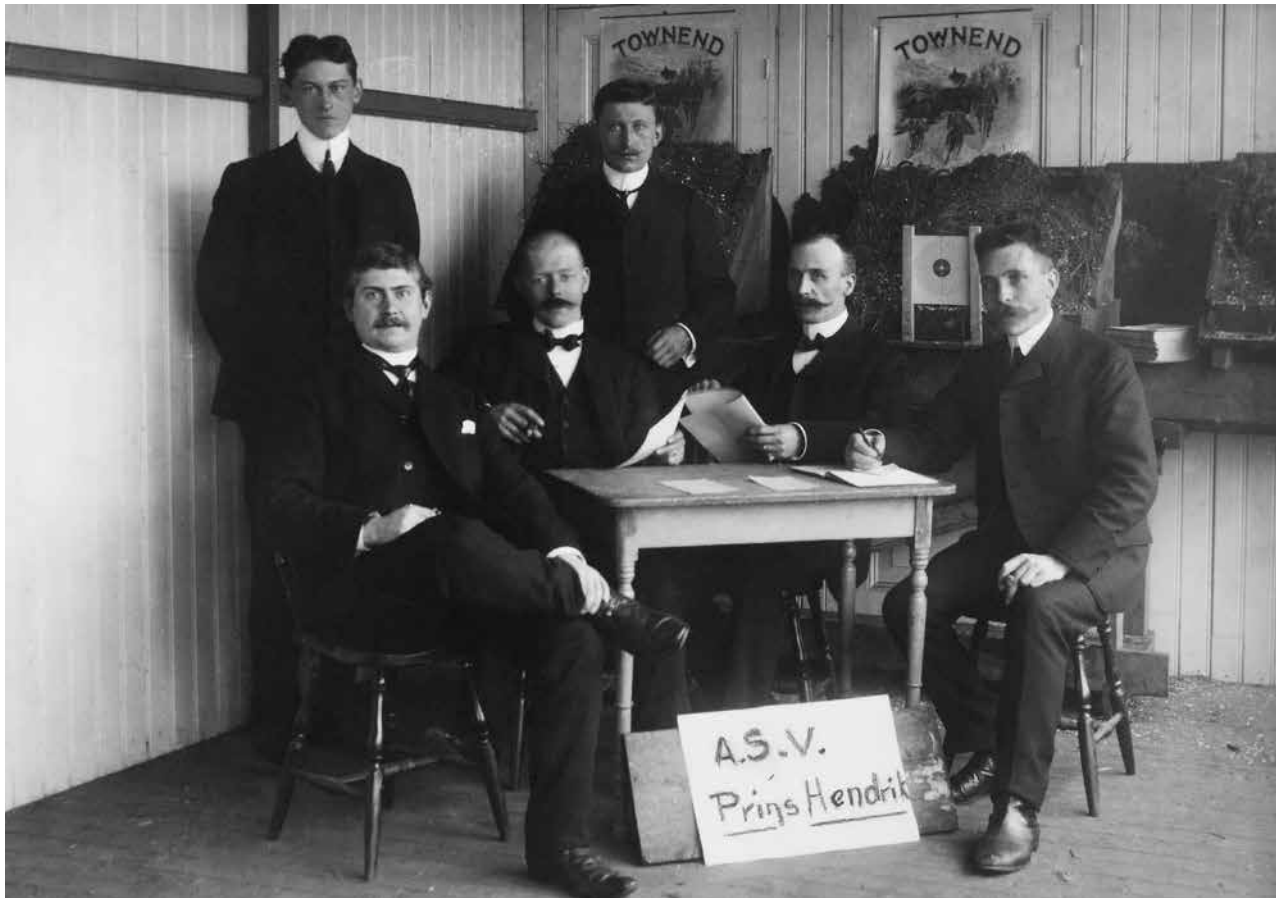

Brieven schrijven ach en wee,
't Ontbreekt aan tijd mij heden,
'k Zend U daarom deze kaart,
Weest daarmee nu tevreden.

Lange tijd werden burgerschietverenigingen voorzien van ammunitie door de overheid en werden ze ook op andere wijze gefaciliteerd. De overheid creëerde op deze wijze een soort reserveleger ter meerdere weerbaarheid van het lieve Vaderland.

Amersfoort als garnizoensstad

De initiatiefnemers van Pins Hendrik

PRINS HENDRIK EEN FEIT

Het was in deze sfeer dat er op 5 september 1905 een vergadering werd belegd door het in aanvang genoemde groepje jonge mannen in het gebouw Eben Haezer aan het Havik gelegen welke de oprichting van een schietvereniging beoogde.

Op 9 september 1905 daar op volgende werd uit hun midden het bestuur van deze kersverse vereniging gekozen.

De heren *Karel Bosch, A. Bakkenes, R.J. van Ruijven, A.E. Blok, J.J. Otto en H. Mooijen* waren de gangmakers en vormden het eerste bestuur van de nieuwe opgerichte vereniging. De Amersfoortse Schietvereniging *Prins Hendrik*, de levensgezel van *Koningin Wilhelmina*.

Eerste bestuur Prins Hendrik

HET EERSTE BESTUUR PRINS HENDRIK (vlnr. foto pagina 16)

VOORZITTER	<i>J.J. Otto</i>
ONDERVOORZITTER	<i>A.E. Blok</i>
PENNINGMEESTER	<i>R.J. van Ruijven</i>
SECRETARIS	<i>H. Mooijen</i>
SECRETARIS (2)	<i>C.E.J. Bosch</i>
COMMISSARIS	<i>H.L. Eijbergen</i>
COMMISSARIS	<i>A. Bakkenes</i>

Deze groep maakten een aanvang met het maken van de statuten voor 'Prins Hendrik' en het aanvragen van de Koninklijke goedkeuring. Alle goede voornemens ten spijt maar een gebouw en wapens waren er nog helemaal niet. Daar moest dus actie worden ondernomen.

De eerste wapens werden door de schietvereniging uit Veenendaal ter beschikking gesteld. Dit was te danken aan het feit dat de heren *Otto* en *Van Ruijven* uit hun schutterij verleden bekend waren bij de Veenendalers. Vanaf dat moment konden ze bij *Prins Hendrik* beschikken over een vijftal zogenaamde cilindergeweren.

cilindergeweer

*Schiettent op de ijsbaan met het trotse bestuur.
Men was zo ingenomen met deze foto dat er zelfs
ansichtkaarten van in omloop zijn gebracht. De hele
wereld zou het weten dat
er in Amersfoort een schietvereniging was
opgericht!*

HET GEBOUW

De wapens waren dus nu voorhanden. De volgende stap: Het gebouw. De heer *Blok* wist raad. Via zijn zwager *Piet van Achterbergh* kon er een tent worden gehuurd op de ijsbaan aan de Badhuisweg die op dat moment vrij was. De huur die moest worden opgehoest bedroeg f 52,-. Stellig zal ook de contributie een onderwerp van gesprek zijn geweest. Na ampele overwegingen werd de somma van 10 cent per week als contributie vastgesteld.

De kachel in de schiettent brandde lekker warm dankzij anonieme gulle gevers en zelfs een voorraad kolen voor de kachel werd door dezelfde bron verzorgd.

Vanaf toen kon er worden geschoten. En geschoten werd er, weliswaar niet altijd even succesvol. Zo gaat het verhaal dat reeds bij de eerste de beste keer dat het de beurt was van *Van Ruijven* om een rondje te schieten de fraaie petroleumlamp het loodje legde. Geen al te beste beurt dus.

De mare van de oprichting van een schietvereniging was kennelijk zo goed aangeslagen dat er binnen de kortste keren tachtig leden konden worden ingeschreven. Een succes story.

Ijsbaantent aan de buitenkant

Het is niet overdreven om te zeggen dat *Prins Hendrik* een bloeiend en geanimeerd clubleven kende vanaf het begin van zijn bestaan.

Er werden tijdens verscheidene wedstrijden heel wat prijzen in de wacht gesleept. Gezien de lijst van donateurs en donatrices genoot de jonge schietvereniging ook veel sympathie onder de Amersfoortse bevolking. Illustere namen als die van *Graaf Schimmelpenninck*, *Barchman Wuij-tiers*, *Tromp van Holst*, een aantal *Beauforts* maar evenzo de weduwe *Schut*, juffrouw *Beekman*, familie *Schoolman* en vele anderen prijkten op de lijst van gulle gevers.

*Bijvoegsel Staatscourant d.d. 14 juni 1906,
ondertekend door de minister van justitie,
E.E. van Raalte op 14 mei 1906*

N°. 410.

VEREENIGING: Amersfoortsche schietvereniging
„Prins Hendrik”, te Amersfoort.

Art. 1. De vereniging voert den naam van: Amersfoortsche schietvereniging „Prins Hendrik”, en is gevestigd te Amersfoort.

Art. 2. De vereniging is aangegaan voor den tijd van 29 jaren, te rekenen van den dag der oprichting, zijnde 9 September 1905.

Art. 3. De vereniging stelt zich ten doel 's lands weerbaarheid te verhoogen. Zij tracht dit doel te bereiken door het houden van oefeningen in den wapenbandel en in het schieten, waardoor zij goede schutters zal trachten te vormen.

Deze oefeningen zullen geschieden, zoo mogelijk met de geweren bij het leger in gebruik, met de flobertbuis en met de revolver.

Art. 4. De vereniging bestaat uit: eereleden, donateurs (donatrices) en leden.

Art. 5. Om tot eerelid te kunnen worden benoemd moet men zich bijzonder verdienstelijk jegens de vereniging hebben gemaakt. Zij worden door het bestuur benoemd. Donateur (donatrice) is ieder die zich bereid verklaart de vereniging te steunen met eene jaarlijksche bijdrage of met eene gift in eens; van beide zal het bedrag in het huishoudelijk reglement worden vastgesteld.

Om als lid te kunnen worden aangenomen moet men den leeftijd van 18 jaar bereikt hebben.

Het bestuur heeft echter het recht jongeren in leeftijd toe te laten.

Lid der vereniging kunnen niet zijn:

a. zij die op eene niet-eervolle wijze den militairen of den schutterlijken dienst hebben verlaten;

b. zij die van den dienst bij de nationale militie of de

Oefening op de Leusderhei door leden van A.S.V. Prins Hendrik

PRINS HENDRIK VAANDEL

Het bestuur achtte nu de tijd rijp om ook een eigen vaandel aan te schaffen. Er werd aan de heer *J.W. van Achterbergh* de opdracht verstrekt een degelijk vaandel te ontwerpen en te maken. Voor de somma van *f 18,70* (huidige prijs acht euro en zesendertig cent) kweet *Van Achterbergh* zich op uitstekende wijze van deze taak.

Het vaandel werd behangen met een aantal medailles en bij elke zich daar voor lenende gelegenheid met trots getoond.

Het eerste vaandel van Prins Hendrik. Voorzien van looftak, schild en medailles in 1907 reeds door de schutters behaald.

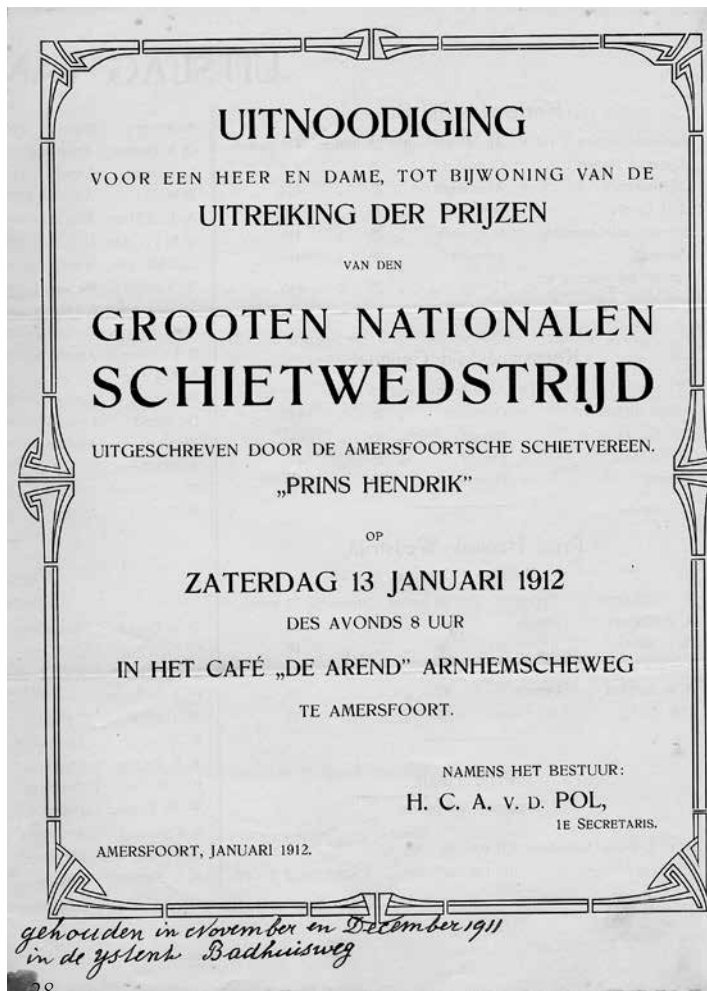

HET VERENIGINGSGEBOUW

Het werd ook tijd concurrerende clubs te inviteren om op het thuisfront wedstrijden te organiseren. Aanvankelijk waren er wedstrijden tussen schietverenigingen uit stad en ommelanden van Amersfoort. Zo waren er in Amersfoort nog schietverenigingen als *Wilhelmina*, *De Broederschap* en het *Amersfoorts Vrijwilligerskorps*. Ook in plaatsen als Hoevelaken, Leersum, Utrecht, Ermelo, enz. waren er clubs waarmee de schietvaardigheden werden gemeten. In 1912 nam het bestuur het initiatief een nationale wedstrijd te organiseren. Let wel, *Prins Hendrik* maakte nog steeds gebruik van de gehuurde ijstent.

De tent was weliswaar veertig meter lang doch slechts vier meter breed. Een nationale wedstrijd met alles erop en eraan breng je daar niet gemakkelijk onder.

Nu stond er toevallig in de Van Mechelenstraat een huis leeg dat eigendom was van de al eerder genoemde *Piet van Achterbergh* en voor de duur van de nationale wedstrijd werd hier de kantine gevestigd. (*Dhr. Van Ruijven* noemde dit gebouw 'de Toko'). Zodoende ontstond er in de tent voldoende ruimte om de schutters in staat te stellen rustig hun schietbeurten af te werken. Het moeten welhaast goudhaantjes zijn geweest die eerste bestuursleden,

want ook de organisatie van een dergelijk groot-
schalig project was een doorslaand succes.
Onverwacht echter kregen bestuur en leden te
horen dat de ijstent waar ze van 1905 tot 1913 hun
wedstrijden organiseerde moest worden afgebro-
ken. Dit nu was te danken aan de uitbreidings-
plannen van de wijk 'De Luiiard'.
De ijsbaan werd verplaatst naar de Rubensstraat,
de plaats waar nu nog anno 2005, als de natuur een
beetje meehelpt, geschaatst wordt.
Het bericht van de afbraak moet hart zijn aange-
komen want vindt maar eens een goede schietac-
commodatie op korte termijn. De koppen zullen
ongetwijfeld zorgelijk bij elkaar zijn gestoken maar
ook nu weer klonk het eureka.

*Kopie van de uitnodiging van de prijsuitreiking
op 13 januari 1912*

Er was in de nabijheid van de al eerder genoemde Toko in de Van Mechelenstraat een lapje grond te koop dat eigendom was van de familie *Achterbergh*. Dat stukje grond werd aangeschaft en men liet er een echt stenen schietlokaal op bouwen. In 1913 werd het gebouw officieel geopend en kon er weer volop worden geschoten.

In de boeken staat nog vermeld dat de aangegane hypotheek maar liefst 2400 harde Hollandse guldens bedroeg. De Stichtse Hypotheekbank verstrekke daarvan 75% tegen een rente van 4,5% terwijl de rest bijeen werd gesprokkeld door enkele leden, en zoals dat dan bij toegewijde leden gaat was de lening aan hun club om niet. Er was maar korte vreugde over het eigen mooie gebouw, want in augustus 1913 kondigde de eerste wereldbrand zich aan. De meeste schutters moesten het vaderland gaan dienen en rats, kuchen en bonen eten op hun verschillende mobilisatiebestemmingen. De geweren werden op last van de overheid ingenomen, met andere woorden er stond een prima accommodatie maar ...

geen schutters en geen wapens die samen toch echt wel de essentie van de vereniging vormen.

Enkele leden van het bestuur hadden een waarlijk zakelijke inslag want zij zagen mogelijkheden om hun club met gebouw en al door deze moeilijke en verdrietige tijden heen te slepen. De heer *Van Ruijven* en de heer *Blok* namen het initiatief en verhuurde de schietbaan aan de consul van België ten behoeve van voor de oorlog gevluchte Belgen. *Prins Hendrik* bestond nog wel maar tot 1918 lagen alle activiteiten met betrekking tot het schieten stil. Alleen de penningmeester zag de aanvankelijk toch nog wel hoge hypotheek van f 2400,- in die jaren terug lopen naar f 900,-.

BURGEMEESTER
DER GEMEENTE
AMERSFOORT

Amersfoort, 3 August 1918

Overgenomen van de Schietvereniging *Prins Hendrik*:

1 geweren.

6 mondstukken.

2 pompen of invertstokken.

1 doos met verloop.

1 drojver

1 hamer

2 schavenendranen

2 invertstok borsels.

2 invertstokken

20 invert borsels

2 mondbeschermers

1104. scherpe patronen.

1200. hulpa voor patronen.

De Burgemeester van
Amersfoort,

D. Hendriks

GEMEENTE AMERSFOORT.

Amersfoort, 3 Augustus 1914

Afd. 1 N°

ONDERWERP:

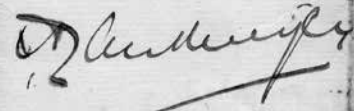
Inlevering Wapenen enz.
Schietverenigingen.

Men wordt verzocht bij de beantwoording
dagteekening, afdeling en nummer van dit
schrijven te vermelden.

Ter voldoening aan een desbetreffend schrijven
van den Kolonel, territoriaal bevelhebber in Overijssel enz. nog-
dig ik Uw Bestuur uit al de by Uwe Vereeniging voorhanden wapen-
nen, ledergoed en munitie ten stadhuiuze te willen doen inleveren.

De Burgemeester van Amersfoort,

A:

*Kopie van de brief d.d. 3 augustus
1914 en het reçu (pag. 29) van de
in ontvangst genomen geweren.*

De heer O.E. Blok

*Studio
L. J. van
der
Linde*

Amersfoort, 12 April 1915

WelEdheer,

De Consul. generaal heeft zich volkomen
 vereenigd met mijn voorstel om het gebouw van
 "Prins Hendrik" te huren voor $\text{f} 1$ per zittingdag.
 Doordat hij Woensdag ochtend ten koste,
 zal ik hem vragen of hij bij voorbeeld voor een
 maand wil vooruitbetalen.

Mr. Wweg aan den Commissaris van
 politie een agent, heeft een bet van de schiet. ver.
 eeniging; immers deze liet wel meer op zijn mede-
 gendoom. Ook komen er twee Belgische adjuanten.
 ten de consulaire ambtenaren helpen. Er is dus
 zeer voldoende bezicht.

Het Heer Bloed zal de velden der geves
 hart laten beveiligen tegen indrukken en alles
 zooveel mogelijk Guilen het bereik der wel
 elns opdringende vrouwen laten brengen.

Wilt U te gelegener tijd, bijgevoeg
 biljet in het lokaal (daar niet in de Omkleerkamer)
 Kwagachtend

de Secretaris

Kopie overeenkomst ter verhuring van het
 schietlokaal aan de van Mechelenstraat aan
 de Consul Generaal van België t.b.v. zijn voor
 het oorlogsgeweld gevluchte landgenoten.

Dit laatste natuurlijk doordat de Belgen keurig hun huurpenningen aan hem hadden afgedragen. Overigens werden de ruimten aan de Van Mechelenstraat ook verhuurd aan het Rode Kruis, de Amersfoortse politie, Neptunus zwemclub, de Korfbalbond, de slagerebond, de schildersbond, de smedenbond enzovoorts. Een chapeau voor de o zo zuinige penningmeester die samen met voorzitter *Blok*, ondervoorzitter *Bakkenes*, secretaris *Van der Pol*, tweede secretaris *Ruitenber* en de commissarissen van *Sweden* en *Iepenburg*, *Prins Hendrik* door deze woelige tijden loodste.

De namen van *Ruijven* en *Blok* zijn we reeds in het prille stadium van de vereniging tegen gekomen. Samen hebben zij, tot het plotseling overlijden van

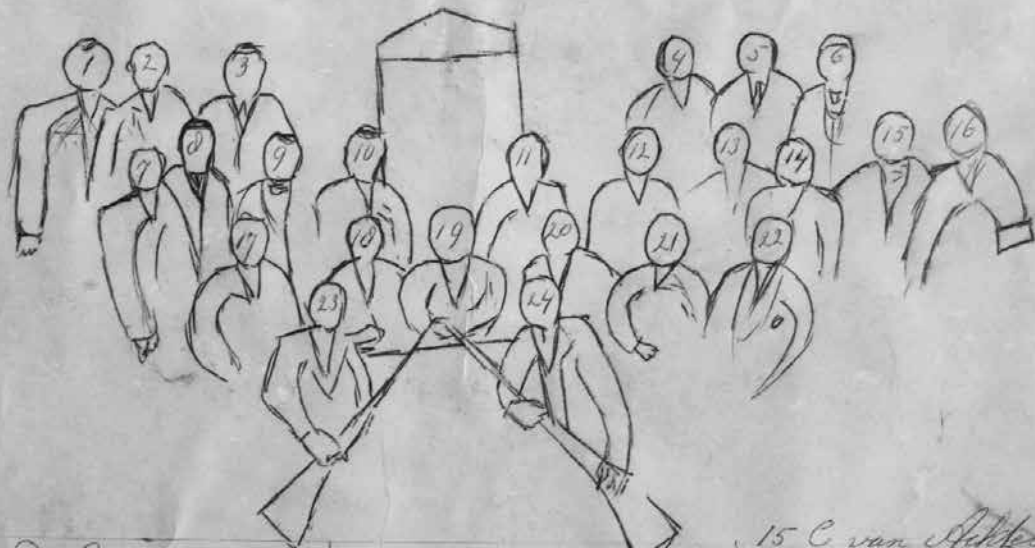
de heer *Blok* in 1926, de kar goeddeels getrokken. De heer *Ruijven* zal later tijdens het 40-jarig bestaan van *Prins Hendrik* memoreren wat een verlies het wegvallen van de heer *A.E. Blok* voor hem persoonlijk, als vriend en voor de vereniging als initiator en stimulator betekende.

Hoeveel deze samenwerking tussen beide mannen van het eerste uur heeft betekend mag blijken uit het gedicht dat uit de nagelaten documenten van de heer *Ruijven* opdook.

Ook voor de Amersfoortse gemeenschap heeft de figuur van de heer *Blok* veel betekenis gehad. Zo was hij lid van het Burger Armenbestuur, werkte hij voor het Rode Kruis en gaf hij leiding aan de stedelijke brandweer.

1905 — 1925

1	D. Ruidenberg	8	W. van Addeburgh	15	C. van Addeburgh
2	??	9	Roggerwin	16	C. Pol (Caalidj)
3	??	10	J. W. van Elst	17	ell. A. Bommel 2 ^{de} Sec.
4	??	11	G. Matthey	18	W. Ruidenberg Sec.
5	Hanselaar	12	"la Bunt	19	A. E. Blok Voorz.
6	All. o. Bommel	13	H. B. Vindag	20	R. J. Ruyven Penningm.
7	??	14	F. de V. Alde	21	K. Spimburg Comm.
	23	W. Pasma	24	All. o. Bommel 3 ^{de} Jc.	

"Vriendſchap"

Maakt Vriendſchap ons het leven zoet,
Strooit zij ons pad met bloemen,
Wie zouden dan ook niet haar beſtaan
Als wonek'lijk blijven roemen!
Dit leven is zoo kort van duur,
Zoo vol van ramp en zorgen;
Maar vriendſchap, rein en eel van aard,
Gloort nog in ſchooner morgen.

NA DE EERSTE WERELDOORLOG

Na 1918 toen langzamerhand de toestand weer in rustiger vaarwater was aangeland bleek alras dat de animo om weer in het gebouw aan de Van Mechelenstraat te gaan schieten aanmerkelijk was bekoelt. Het gebouw lag wat buiten het stadscentrum en voldeed kennelijk niet meer geheel aan de eisen van de toenmalige schutters. Overigens staat het gebouw er nog tot op de dag van vandaag en in de gevel prijkt nog de naam van *Prins Hendrik*.

Het bestuur moest omzien naar aan nieuwe locatie en vond die ook in 1919 in de Stoovestraat. Een oud pakhuis dat ooit furore maakte als danslokaal.

Prins Hendrik aan de Stoovestraat

Om de exploitatie van het schietlokaal rond te krijgen werd het gebouw ook verhuurd voor vergaderingen en festiviteiten. Op de foto een dergelijk samenkomen. Op de voorgrond derde van links dhr. Van Ruijven.

De toenmalige penningmeester *Van Ruijven* omschreef deze aankoop als een koop van niet meer dan vier muren. Men toog aan het werk om voorzieningen als licht en gas aan te brengen. De muren moesten worden bekleed en de schietbanen aangelegd.

Er werd voorzien in een ordentelijke vergaderruimte en een kwast verf completeerde de schietaccommodatie zodanig dat het bestuur en de leden het goedkeurde als tijdelijk onderkomen! Let wel als

tijdelijk onderkomen. Wat kan de geschiedenis toch anders uitpakken dan mensen plannen. Immers het zou nog zevenenzestig jaren duren alvorens er in 1989 een andere locatie kon worden betrokken.

*Brochure Grootte Nationale Schietwedstrijd, 1925.
Uitgegeven bij het 20-jarig bestaan van Prins Hendrik*

**GROOTE NATIONALE
SCHIETWEDSTRIJD
OP BUKS- EN RIJKSCYLINDERGEWEER
TER HERDENKING VAN HET 20-JARIG BESTAAN DER
AMERSFOORTSCHE SCHIETVEREENIGING
„PRINS HENDRIK”
1905 TE AMERSFOORT 1925**

Donateurs der A. S. F. "Prins Hendrik"
(1907.)

B. A. van Ruijven Sr	ƒ1	bet.	9 April 1907
H. E. van Sweden Sr	ƒ1	bet.	10 Juni 1907
Fontein	ƒ1	bet.	9 April 1907
C. J. E. Bosch			1. f. betaald. 24 g. 07
Schiedans Sr	ƒ1	betaald	Dec 1907
M. v. den Bos	ƒ1	bet.	19 Dec 1907
A. van de Poerner	ƒ1	bet.	20 Feb 1907.
C. de Jongh (Kampstraat)	ƒ1	bet.	28 Maars 1907
Kaptein P. Smits Deventer	ƒ1	bet.	3 April 1907
Firma Blankenberg	250	bet.	15 Aug 1907
van der Pol	1-	bet.	19 Juni 1907
M ^{de} de Lauwere	1	bet.	24 Mei 1907
M ^r Graaf D. F. Schimmelpennink	5-		7 Oct 1907.
A. M. Tromp v Holst	5	betaald.	20 Oct

Donatrice

Juffrouw Otto	ƒ1	bet.	12 Juli 07.
" " Beekman	ƒ1	bet.	9 April 1907
M ^{de} van de Poerner	ƒ1	bet.	20 Maars 1907
M ^{de} M. Dieterink	ƒ1	bet.	9 April 1907

Dat moet U weten!!

dat de groote en kleine zaal gebouw „PRINS HENDRIK”, Stoovestraat 19 gerestaureerd zijn, en er prettig en gezellig uitzien.

Het gebouw is stil gelegen om rustig te vergaderen, terwijl 's winters voor doelmatige verwarming wordt zorg gedragen.

De groote zaal biedt circa 150, de kleine zaal (bestuurskamer) circa 30 zitplaatsen.

De huurprijs groote zaal is van 1 Mei t/m. 30 Sept. f 3.00
» » » » » 1 Oct. » 30 April » 4.50
» » kleine » » » 1 Mei » 30 Sept. » 1.50
» » » » » 1 Oct. » 30 April » 2.00

Voor Partijen, Bruiloften, Dansavonden, Fancy-Fairs, Tentoonstellingen, Verjaardagviering enz., zeer billijke tarieven, met gebruik van piano tegen nader overeen te komen conditie.

Voor vereenigingen of voor het houden van cursussen (met minimum 12 keer) wordt 20% reductie toegestaan.

Alleen Woensdagsavonds is de groote zaal bezet.

☛ Voor inlichtingen vervoege men zich bij de heeren:

R. J. VAN RUIJVEN, Langestraat 41, Telef. 31 en

H. A. VIERDAG Jr., Utrechtschestraat 7, Telef. 376.

Zegt het voort!!

Zegt het voort!!

Ondergeteekende

wenscht te huren van de **Amersfoortsche Schietvereniging**
„PRINS HENDRIK”, de ^{groote}/_{kleine} zaal voor het houden van

op dag 192, tegen
een huurprijs van f met
..... zonder gebruik van piano.

Handteekening:

AMERSFOORT, 192

Ondanks het zogenaamde 'tijdelijke' karakter van de schietbaan aan de Stoovestraat zijn hier grootse prestaties genoteerd. Onder voorzitterschap van aanvankelijk de heer Blok en later de heer. J.W. van Elst werden hier schietoefeningen gehouden die zouden leiden naar prima resultaten en tal van ereprijzen.

Medailles in goud, zilver of brons. Bekers in alle soorten en maten, lauwerkransen en trofeeën in alle diversiteiten, oorkonden enzovoorts werden in de Stoovestraat jaren aan de prijzenvitrines toegevoegd. Dat de leden de vereniging waren toegedaan blijkt wel uit het feit dat er bijvoorbeeld ook aan de kinderen van de schutters werd gedacht door het organiseren van onder andere Sint Nicolaas feesten.

Brochure 'Dat moet u weten!!'.

Vaandel d.d 22 maart 1933

GLORIETIJD

De aanleiding tot het vervaardigen van een nieuw vaandel was onder andere de wens van het bestuur om de ontvangst van de heer *C.P. Pahud de Mortanges* luister bij te zetten.

Tijdens de Olympiade van 1928 in Amsterdam en in 1932 in Los Angeles had deze Amersfoortse ritmeester een gouden medaille als springruiter weten te veroveren.

De Amersfoortse bevolking onthaalde *Pahud de Mortanges* met de nodige festiviteiten. Ook *Prins Hendrik* was van de partij maar met een oud vaandel dat de toets der kritiek eigenlijk niet meer kon

doorstaan zo vonden bestuur en leden van de vereniging. Toen in 1932 tijdens de Olympische spelen in Los Angeles wederom goud werd behaald door *Pahud de Mortanges* werd onmiddellijk besloten een nieuw vaandel voor *Prins Hendrik* te laten vervaardigen.

Terwijl *Pahud de Mortanges* gedurende een feestelijke bijeenkomst de films van de Olympische spelen toonde aan de leden van *Prins Hendrik* werd het nieuwe vaandel aan de vereniging aangeboden en in gebruik genomen.

Overwinningen behaald gedurende het 40 jarig bestaan

					Prijs	
buks	1	1906	Prins Hendrik	Utrecht	11 ^{de}	Brons
	2	1908		Amersfoort	verg	Zilver
geweer	3	1909	Schierwer Arnhem	Arnhem	15	Zilver
buks	4	1909	Prins der Nederlanden	Haassen	3	Zilver
geweer	5	1909	Prins der Nederlanden	Haassen	5	Zilver
buks	6	1910	Piet Cronje	Ermelo	1	verg Zilver
geweer	7	1910	Piet Cronje	Ermelo	7	Zilver
buks	8	1910	Krijwillige Oef. Wapenhande	Deventer	2	verg Zilver
buks	9	1911	Piet Cronje	Ermelo	2	verg Zilver
geweer	10	1911	Piet Cronje	Ermelo	4	Zilver
buks	11	1912	Piet Cronje	Ermelo	2	verg Zilver
buks	12	1912	Karel de Grootte	Nijmegen	4	Zilver
buks	13	1912	Doorn	Doorn	5	Brons
geweer	14	1912	generaal Joubert	Overveen	6	Zilver
buks	15	1912	Prinses Juliana	Wunspeet	3	verg Zilver
buks	16	1912	Doorn ^{1^{ste} klas}	Doorn	4	Zilver
	17	1911	Willem Tell	Harderwijk	2	Zilver
			Willem Tell ^{1^{ste} klas}	Harderwijk	3	verg Zilver

Heel bijzonder is in onze ogen ook nog het feit dat er aanvankelijk in de buitenlucht schietwedstrijden werden gehouden op een stukje grond nabij het 'Bleekerseiland' in de tuin van de familie *Hassink*, een Amersfoorts fabrikant van uniformpetten. Dit bedrijf bestaat nog steeds. De veiligheidsaspecten werden in die jaren wat soepeler gehanteerd dan heden het geval is.

*Lijst met behaalde eremetalen gaat pagina's lang door-
Krantenverslag van feestje voor drie trouwe leden*

AMERSFOORTSCHE SCHIEFVEREENIGING „PRINS HENDRIK”.

Huldiging van drie trouwe leden.

In het Vereenigingsgebouw, Stoovestraat 19, dat voor deze gelegenheid in feestelijke sfeer was gebracht door versiering en planten, kwamen Woensdagavond de leden, donateurs der Amersf. Schietvereniging Prins Hendrik en enkele genoodigden met hunne dames bijeen ter gelegenheid van het 25-jarig lidmaatschap van drie der leden.

Nadat deze leden, te weten de heeren M. A. van Bommel, N. Ipenburg en C. v. Achterbergh door den Voorzitter, den Heer Jac. W. v. Elst waren binnengeleid en met een kort woord waren verwelkomd, werden zij door den heer R. J. van Ruijven als oudste lid en eenige oprichter der Vereeniging toegesproken. Deze memoreerde hun verdiensten als leden der vereeniging en ging vervolgens de belangrijke gebeurtenissen in het bestaan van „Prins Hendrik” na, zooals het stichten van de vereenigingsgebouwen in de W. v. Mechelenstraat en Stoovestraat, het organiseeren van Nationale en Gewestelijke wedstrijden, en verdere interne vereenigingsaangelegenheden, waaraan de jubilarissen een werkzaam aandeel hadden genomen.

Spreeker huldigde ten slotte deze drie verdienstelijke leden door hen het gouden vereenigingsinsigne op den borst te bevestigen. De dames dezer leden hadden vervolgens, als deel in de hulde voor hunne echtgenooten, een souvenir, benevens een bloemstuk in ontvangst te nemen. Spreeker eindigde tenslotte zijn rede met deze leden ten voorbeeld te stellen aan de jongeren, niet alleen wat hunne werkzaamheden voor de vereeniging betreft, doch tevens in verband met hunne schietprestaties en trouwe opkomst op de oefenavonden. 16-2-34

De jubilarissen dankten daarna met welgekozen en toepasselijke woorden voor de hulde, hen door de leden gebracht.

Na deze officieele plechtigheid bleef men nog geruimen tijd gezellig bijeen, waarbij de goede geest en kameraadschap, welke in een onzer beste plaatselijke schietverenigingen heerscht, weer eens tot uitdrukking kwam.

getoekht op de algemeene vergadering

11 April 1934

het 25 jarig jubileum van
 de berg
 sommel
 in de berg
 zoo laat vergaderd.

Goedgeleg saldo 1 Januari 1933	103 95
Ontvangen. 1 entree	1 50
" " donateurs (14) vorig jaar 15	46 50
" " nye series / achteruitgang 5-	14 10
" " van 20 leden contributie	240 50
" " achterstallige contributie	10 75
" " voor terug geronden geweren	15 --
" " terug geronden hulzen in 1925	1 50
Ontvangsten / Janu 34	433. 00
Mutgaven Ned scheep schutten	10 60
Slichtsche schietkring	-- --
Korps gelden	21 50
aflossing op het gebouw	-- --
patronen schyven	95 76
huur van het gebouw	104 --
Festavond Kaandel uitreiking	32 28
medaille kast 35.65 + 0.75	44 40
diverse	60 87
	377. 41
Ontvangsten / Janu 34	433. 00
Mutgaven " 34	377. 41
Goedgeleg saldo	55. 47

Kerslag van het Gebouw.	
Goedgeleg saldo 1 Januari 1933.	105 92
Ontvangen 52 weken huur	104 --
" " verhuuren van het gebouw	668 --
	957 92

Mutgaven van het gebouw	
behaalde rente	88 80
aflossing op het gebouw	100 --

TWEEDE WERELDOORLOG

Na deze glorierijke periode brak er een tijd aan die gekenmerkt werd door het langzaam achteruit gaan van het ledental. Mogelijk dat ook voor Prins Hendrik de gevolgen van de crisistijd van de dertiger jaren voelbaar werden.

Zo zeer zelfs dat er nog maar een twintigtal schutters over was vlak voor het uitbreken van de tweede wereldoorlog. In de meidagen van 1940 kwam ook voor deze schutters een einde aan hun schuttersactiviteiten doordat de bezetter de inlevering van wapen en munitie eiste.

In juni 1940 werd de contributie van f 0,25 cent per week terug gezet naar het niveau van 1905 namelijk f 0,10 cent per week. Nog weer later, juni 1944,

werd de heffing van contributie geheel stopgezet. De overgebleven leden waren vanaf dat moment pro forma lid.

Het gebouw aan de Stoovestraat werd bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog aanvankelijk gebruikt door de luchtbeschermingsdienst en nog weer later deden een vishandel en een groente- en fruithandelaar hun intrek.

Na de tweede wereldoorlog duurde het nog vier lange jaren alvorens de eerste ledenvergadering werd belegd.

De reden dat er niet onmiddellijk na 1945 werd herstart mag duidelijk zijn. Nagenoeg iedereen was berooid en geschonden uit de vijf jaar oorlog gekomen, voor zover men er al uitgekomen was.

De tijd van wederopbouw en hart werken was aangebroken en voor sportschieten werden zeker nog geen kostbare deviezen beschikbaar gesteld die hoog nodig waren voor de eerste levensbehoefte en de herbouw van woningen en bedrijven voor de Nederlandse bevolking.

Wanddecoratie aangeboden aan R.J. van Ruijven tijdens het 25-jarig jubileum. Rond de herinneringsmedaille de schildjes met de namen van de toenmalige leden.

NIEUWE BLOEIPERIODE

Op 14 maart 1940 werd in Nieuw Amsforde, Langestraat 115 de aftrap gegeven voor een nieuwe bloeiperiode van *A.S.V. Prins Hendrik*.

Tijdens deze vergadering legde de penningmeester de heer *R.J. van Ruijven* (nog altijd) gewetensvol uit hoe de vereniging de barre vijf jaar oorlog en de schrale harde jaren daarna was doorgekomen.

Vijftien leden waren al die jaren door dik en dun de club trouw gebleven. Onder hen de mede bestuursleden *C. van Achterbergh, W. van Achterbergh, M.A. van Bommel, J van Elst, Postma, Vierdag, Hamselaar en Hoekstra*.

Gewetensvol werd door de penningmeester op deze vergadering uiteengezet wat er aan kosten en baten tijdens de jaren dat het verenigingsleven op een laag pitje stond was omgegaan.

Het batig saldo op dat moment was ontstaan doordat het verenigingsgebouw was verhuurd geweest aan een vishandelaar en weer later aan een fruithandelaar, beiden hadden hun huurpenningen trouw afgedragen aan de penningmeester. De penningmeester op zijn beurt had de hypotheek op het gebouw keurig doorbetaald, zodat achteraf kon worden geconstateerd dat een batig saldo groot *f* 1387,18 resteerde.

Een leuk bedrag om de herstart mee aan te vangen. De heer *Ruijven* besloot de vergadering aldus: *'Het*

Uitwisselingsschild met het Engelse Rotherham voor wedstrijden tussen Prins Hendrik, de Rotherhamschutters en Frans Tromp Schutters uit Hoevelaken

is aan U leden wat er in de toekomst met de vereniging moet gaan gebeuren'.

Op 7 juli 1949 werd de penningmeester van *Prins Hendrik* door bestuur en leden lof toegezwaaid voor zijn inspanningen gedurende 44 jaar in vaak moeilijke omstandigheden voor de vereniging gedaan.

Dat de *A.V.S. Prins Hendrik* weer goed in zijn vel stak bleek wel uit het feit dat men de gedurfde stap waagde om ook eens over de grens te gaan kijken. Men legde contacten met het Engelse Rotherham. Met de Rotherhamschutters werden innige banden aangegaan, zodanig zelfs dat deze nog jaren werden gecontinueerd in de vorm van jaarlijkse wedstrijden tussen beide schutterteams.

Er was voor dit terugkerende evenement een speciaal houten schild ontworpen voorzien van

een plaquette en schildjes voor de vermelding van de diverse winnaars. Jaren, jaren later na verbouwingen en een verhuizing van Prins Hendrik bleek dit schild op onverklaarbare wijze in de etalage van Emaus te zijn terechtgekomen. Ook een groot houten logo van de vereniging bleek dezelfde weg te zijn gegaan.

Er moesten geld en goede woorden aan te pas komen om beide weer in de vitrinekasten van Prins Hendrik te krijgen. Ze prijken weer als vanouds tussen alle bekers en andere eretekens ooit gewonnen.

1905 - 1950

AMERSFOORTSE SCHIETVERENIGING „PRINS HENDRIK”

L. S.

Het bestuur der Amersfoortse Schietvereniging „Prins Hendrik”, heeft de eer U en Uwe huisgenoten uit te nodigen tot bijwoning van de Feestavond, te houden op **Vrijdag 15 Sept. a.s.**, des avonds 8 uur in „Nieuw Amsvorde”, Langestraat 115, ter herdenking van het 45-jarig bestaan.

Medewerking wordt verleend o.a. door TON CUP, de bekende radio-illusionist en de Band van Jan van Loo.

HET BESTUUR

In 1950 werd door het toenmalig bestuur van Prins Hendrik een feestelijke avond georganiseerd ter gelegenheid van het 45-jarig jubileum van de vereniging. Dat dit voor die tijd groots werd aangepakt moge blijken uit de onderstaande uitnodiging die werd gezonden naar leden, huisgenoten, donateurs etc.

In het Brabantse Berkel-Enschot was een vendelen schietvereniging St. Hubertus. Ook met St. Hubertus ontstond een prima verstandhouding zodanig dat die tot op heden nog intact is gebleven. Over en weer bezocht men elkaars wedstrijden en evenementen. In de kantine van Prins Hendrik getuigen onder andere prachtige wandborden van deze ontmoetingen.

Duidelijk is dat door de inzet van bestuur en leden een nieuw elan ontstond en van toen af aan ging het met Prins Hendrik opnieuw crescendo. Het ledental groeide weer. Het bestuur werd deels afgelost door een jongere garde. Wedstrijden in vele schietdisciplines werden uitgeschreven door de vereniging. Deelnames aan nationale en internationale wedstrijden kregen gestalte. Prijzen werden behaald. Gezellige avonden en jubilea werden gevierd.

*Een gezelschap schutters met in hun midden een viertal jubilarissen.
Poserend voor het voormalig restaurant De Wapenroem.
Eerste rij links; Dhr. Wim Postma.*

«Jaap» wilde graag schieten

Een mens weet dikwijls niet, waarom hij de dingen doet, zoals hij ze doet. Daar was (al heel wat jaartjes geleden) Jaap van de Puntenburgerlaan, die nauwelijks tien jaren oud, maar steeds zeurde om een ding, waarmee hij kon schieten. En het was geen katapult of propeschietor, welke hij ter bevrediging van zijn schietverlangens begeerde. Oh nee,

het moest een echte buks, met glanzende loop en glimmend houtwerk, zijn. De aanhouder wint... een buks. Tenminste zo was het met Jaap. Tot zijn onuitsprekelijk genoegen. Maar de omwonende ruitenbezitters, katten en kraaien dachten daar anders over...

Intussen is Jaap al lang mijnheer J. W. van Elst Sr. geworden. Dat „Sr.“ hoort er tegenwoordig bij, wanneer men de oefenzaal van de Amersfoortse schietvereniging „Prins Hendrik“ in de Stoovestraat gaat bezoeken en een praatje wil maken met schutter Van Elst. Want er is nu ook een jongere Van Elst, die in de schietwereld hard op weg is, iets te gaan betekenen. Dat is zoon Van Elst, ergo „Jr.“. Maar niet om de ontwikkeling van de jonge garde van „Prins Hendrik“ gade te slaan, zijn wij op een Donderdagavond die lange, smalle zaal in de Stoovestraat binnengestapt. Het was ons te doen om de schutters-levensloop van de heer Van Elst Sr. Deze te horen vertellen door een zo gezell-

lige prater als hij zelf is, is dik de moeite waard. Zijn ogen dwalen daarbij soms af, niet naar dat groepje, dat al kaartende of pratende wacht op de inspiratie, die straks de kleine kogeltjes in of nabij de roos in de kaarten drijft, maar naar de enthousiaste beginners, die pas enkele malen het schiettuig hanteerden. Want wie kan deze jonge knapen beter de kneepjes van de schietsport bijbrengen dan de heer Van Elst, die in zijn „goeie“ jaren een van de beste schutters van ons land was?

„Er scheen een roemloos einde aan mijn schiet-aspiraties te komen, toen ik, na een paar jaar gelukkig buks-bezit, orgel moest leren spelen“, aldus onze schutter-verteller. Maar of het zo zijn moest, hij botte met zijn muziek-leraar op een reuze manier. Want de heer Van Zwol was niet alleen een vaardig organist, maar een bijna even kundig..... schutter. De meester en de leerling hadden elkander spoedig gevonden. Buiten de orgellessen om, was de jonge Van Elst vaak in de meubelmakerswerkplaats, waar de heer Van Zwol zijn brood en middageten verdiende. Hier was een pracht van een schietbaan aangelegd, waar de jonge schutter zich een ijverig leerling toonde dan in de huiskamer achter het orgel. Via de heer Van Zwol maakte hij ook kennis met de schietoefeningen op de Leusderheide van „Tot verhoging van 's lands werkracht“. Eigenlijk was hij (met zijn 15 jaren) nog een jaartje te jong, maar met zijn flink postuur viel hij tussen de anderen niet op en er was niemand, die hem naar zijn leeftijd vroeg. Temidden van de 150 tot 200 jongemannen tussen de 16 en 35 jaar, die hij in zijn eerste wedstrijd ontmoette, pikte de jonge Van Elst meteen maar de 6e prijs in, daarbij niet alleen zijn leraar, maar ook vele anderen verbazend. Spoedig daarna werd hij lid van „Prins Hendrik“, waarvan hij, met een korte onderbreking, ook thans nog lid en voorzitter is. Vrijwel iedere avond „trainde“ schutter Van

Elst, maar nu was zijn doelwit (of -zwart) geen katten of kraaien meer. Succes bleef niet uit. Voor zijn vereniging veroverde hij meerdere onderscheidingen en drie maal deed hij een Nederlands record sneuvelen, waarvan er thans nog één (gevestigd in 1925) op zijn naam staat. Na de vijf duistere oorlogsjaren, toen er wel veel geschoten werd, maar niet op de manier, zoals de sportschutters graag zien en doen, was er van „Prins Hendrik“ nog maar 'n kleine kern over. Om die weer uit te breiden, besteedde de heer Van Elst veel van zijn vrije tijd. En het lukte hem. Wie thans let op de 28 mannen, die geregeld deelnemen aan de schietoefeningen op Donderdagavond, ontdekt naast de ouderen, ook vele jongeren. Dat is een goed teken voor de ruim veertigjarige schietvereniging, welke jong bloed heel goed gebruiken kon. En wanneer dan de jeugd al druk bezig is, de oudere kern in kracht voorbij te streven, ziet het er allerminst slecht uit voor „Prins Hendrik“. Dat is het, wat de heer Van Elst thans het meest verheugt. Want zelf komt hij er, bij het drukke organisatie-werk en het besturen van zijn zaak (misschien voorlopig) niet meer toe, zich geheel aan zijn sport te geven.

Ook het instrueren van nieuwe leden is iets, wat zijn aandacht terdege in beslag neemt. Terwijl wij nog met de heer Van Elst spraken over de moeilijkheden, welke het organiseren van wedstrijden met zich mee brengt, waren twee nieuwelingen met de wapens aan 't manoeuvreren.

„Wacht even, ik zal.....“

Dat betekende het einde van het (voor ons aangename) gesprek. Intussen bracht de heer Van Elst de jongemannen de eerste beginselen van de schietsport bij.

„Kijk, als je dit nu...“

Maar nee, aan de technische uiteenzetting wagen wij ons niet. Er is trouwens een sprekwort, dat spreekt over schieten, maar er komt ook een bok aan te pas.....

Door de aanwas van nieuwe leden trad er een probleem op dat men sinds 1906 niet meer had gekend. Ooit was in dat jaar een situatie gegroeid dat men aan de deur volgnummers moest gaan uitdelen wilde iedere schutter een beetje aan zijn trekken komen.

Iets van dien aart dreigde door ruimtegebrek op de locatie aan de Stoovestraat in de vijftiger en zestiger jaren weer te gebeuren. Bovendien kregen meer en meer schutters de beschikking over een auto en wilde die ook graag benutten om hun wapens mee te vervoeren. Wel, probeer maar eens in het hart van onze mooie Keistad een parkeerplaatsje te vinden dat lukt vandaag de dag niet en toen ook al niet meer. Een andere tekortkoming was de lengte van de schietbanen die waren beperkt tot 6 banen van

12 meter, terwijl Olympische afstanden begonnen met 50 meter. De afstand van 12 meter was ontstaan door gebrek aan goede schietbanen zodat men noodgedwongen in Nederland vaak uitweek naar het zogenaamde 'caféschieten'. Leuk voor lokale competities natuurlijk maar in internationaal verband gezien beslist ontoereikend.

Ergo, het leek meer dan nodig naar een ander plekje te gaan uitzien.

Dat een ander onderkomen voor *Prins Hendrik* hard nodig was beaamde zelfs onze Burger Vader in die jaren Molendijk al tijdens een receptie in 1953 toen hij in ieder geval grond toezegde!

Maar het was pas in 1963 dat het toenmalig bestuur met de gemeente Amersfoort echt de strijd aanbond om een nieuwe locatie te vinden.

Drie generaties van Elst. v.l.n.r Han, Jaap sr. en Jaap jr. Stuk voor stuk prima schutters.

Een periode van touwtrekken met onze vroede vaders die maar liefst 25 jaar zou gaan duren!

Intussen ging natuurlijk het verenigingsleven zijn dagelijkse gang. Er werden onderlinge competities georganiseerd, er werd volop deelgenomen aan wedstrijden in het land, er werden feestjes gehouden als daartoe aanleiding was, er werden lustra gevierd en... er werden weer de nodige prijzen behaald.

Ook nieuwe initiatieven werden ondernomen zoals het oprichten van een speciaal team jeugdschutters. De motor achter de oprichting van een jeugdteam was zonder twijfel *Piet Wolff*.

Piet was van beroep schrijnwerker en een trouw lid

van *Prins Hendrik*. Nog altijd getuige de door hem gemaakte vitrinekasten in de kantine van zijn vakmanschap als schrijnwerker en zijn toewijding aan de vereniging.

Bokaal ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad Amersfoort in 1959

Piet Wolff (rechts) gedecoreerd samen met Bram Weijel, de brede rug is van wethouder Huslage

HET DUBBELTJE VAN PIET

In die jaren stelde een dubbeltje nog wel wat voor. Inflatie en euro hadden de harde Hollandse gulden nog niet aangetast.

Piet motiveerde zijn jeugdteam onder andere met een dubbeltje. *Piet* liet de jongelui op de kaart schieten en wanneer het dubbeltje over de gaatjes in het midden van de kaart paste, verdween het dubbeltje in de zak van de schutter.

Niemand heeft ooit geweten hoeveel dubbeltjes uit *Piet's* portemonnee zijn verhuisd naar de jeugdige schutters.

De installatie van een jeugdteam bleek een juiste te zijn want vanaf de oprichting hebben zij *Prins Hendrik* op prima wijze vertegenwoordigd in district en landelijke jeugdcompetities. Menigmaal viel het team in de prijzen.

(foto links) Eerste prijs voor het B-team van Prins Hendrik
(foto rechts) Bokaal eerste prijs voor Prins Hendrik tijdens de Jubileum Wedstrijd tegen S.S.V. Oranje Nassau in 1925

Het eerste Prins Hendrik jeugdteam, v.l.n r.: Wijo Krijt, Winnie, Bert Volmuller, Han Moraal en Jaap van Elst

Jaap Willem van Elst neemt zijn prijs in ontvangst na een wedstrijd bij Prinses Juliana in Emst

*linksboven;
Han van Elst en Bram Weijel tijdens de beoordeling
wie er voor Schutterskoningin in aanmerking kwam.*

*linksonder;
De voorzitter speelt voor gulle gever na de strijd om
het schutterskoningschap, op de foto mevr. Jeths en
Wim van Nus.*

*pag. 65
Het bestuur van een 70-jarige schietvereniging
Prins Hendrik achter de tafel, luisterend met
glunderende gezichten, naar een feestelijke
toespraak van wethouder Huslage tijdens het
70-jarige bestaan van Prins Hendrik. Achter hen het
huidige vaandel behangen met eremetaal. V.l.n.r. de
heren Volmuller, Wolff, Alberts, Weijel, Van Nus,
mevr. 't Hart en dhr. Van Elst.*

Voorzitter Wim van Nus tijdens zijn toespraak. Buiten de woorden van dank, kapittelde hij nog even fijntjes de Gemeente Amersfoort over het weinig consistente beleid m.b.t. een nieuwe huisvesting voor de vereniging.

Commissaris van politie dhr. Onder de Linden feliciteert het bestuur van Prins Hendrik met het 70-jarig bestaan.

De voorzitter van de A.S.L.O.S.

Mevrouw Weijel vraagt hier kennelijk advies aan haar echtgenoot of zegt ze: 'waar bemoei je je mee?'

Evert Kaats kijkt toe.

Voor zo goed en zo kwaad als het ging in de steeds krapper wordende behuizing aan de Stoovestraat ging het verenigingsleven zijn gang. Een met regelmaat terugkerend fenomeen tijdens gezellige feestavonden was de zogenaamde dames-schietwedstrijd.

Krappe behuizing of niet, nieuwe initiatieven bleven uit de schoot van de vereniging voortkomen. Een van die initiatieven leidde tot het ter beschikking stellen van de schietbanen aan bedrijven of instellingen die uit hun midden een korps (vier mannen en/of vrouwen) samenstelden die elkaar bekampten. De wedstrijden stonden natuurlijk onder de supervisie van leden van *Prins Hendrik* om gevaarlijke uitwassen te voorkomen.

Immers schieten blijft schieten en meer nog dan voor andere sporten geldt *'voorzichtigheid is de moeder van de porseleinkast'*.

Dit bleek achteraf een waardevol initiatief te zijn geweest want spoedig bleek ook belangstelling te bestaan om personeels- of feestavondjes van bedrijven en instituten in de Stoovestraat door te brengen. Zowel de wedstrijden als de personeelsavondjes waren voor de penningmeester als manna uit de hemel, want zij zorgden voor een welkome aanvulling van de verenigingskas en daar zijn bij uitstek penningmeesters uitermate gevoelig voor.

*Linksboven;
Jurering tijdens het damesschietsen in 1980
Rechtsboven en linksonder;
De voorzitter deelt weer prijzen uit*

RUIMTEGEBREK

Intussen begon het ruimtegebrek steeds knellender te worden. Het bestuur begon meer en meer de publiciteit te zoeken om de behoefte aan wat meer armslag aan de verantwoordelijke gemeente ambtenaren duidelijk te maken.

In aanmerking genomen de aspiraties die Prins Hendrik in 1979 had om bijvoorbeeld nationale wedstrijden te organiseren, was de locatie aan de Stoovestraat in feite een gepasseerd station. Het water begon zo langzamerhand tot de lippen te reiken. Kansen om een stukje grond te bemachtigen waren er legio.

Locaties op Nimmerdor, Bleekerseiland, Dorrestein passeerden de revue.

Helaas, tot wanhoop van bestuur en leden van Prins Hendrik, wees de Amersfoortse gemeente keer op keer een bouwvergunning af.

De oplossing voor alle ruimteperikelen kwam even onverwacht als welkom.

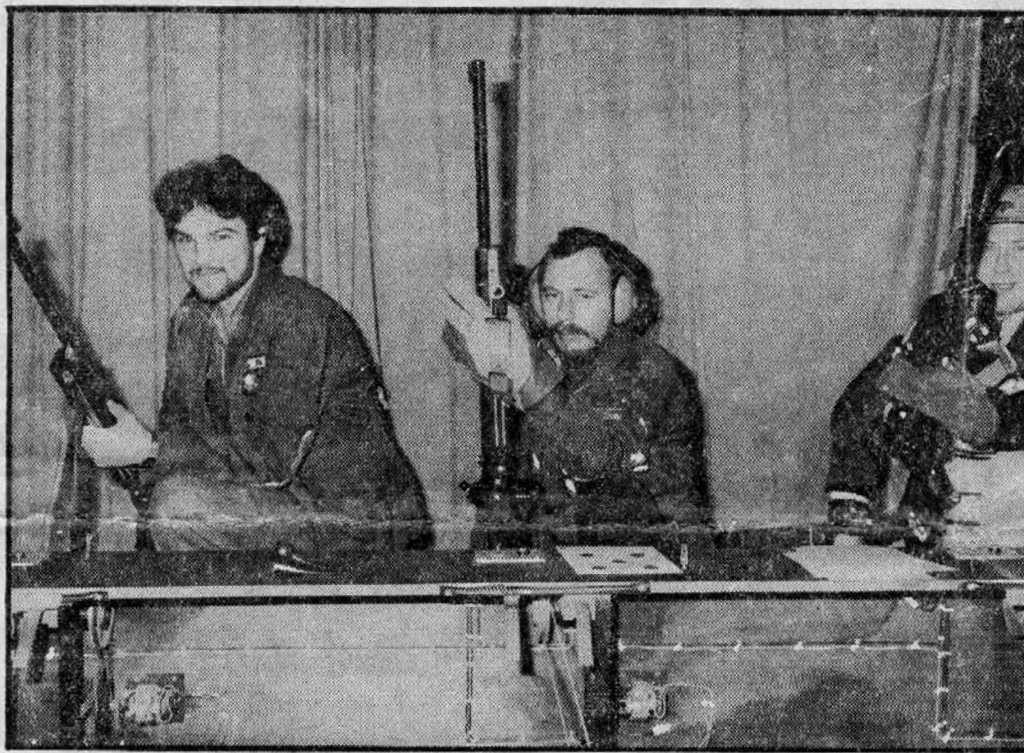
De voetbalclub Cobuboy's kreeg op het sportpark Zielhorst in het Amersfoortse Schothorst-Noord de beschikking over nieuwe velden. Dit betekende dat er een mogelijkheid vrij kwam voor Prins Hendrik. De voetbalvelden van Cobuboy's besloegen een oppervlakte van naar schatting 3500 m² en er stond een kleedruimte annex kantinegebouw op.

Schutters Prins Hendrik op zoek naar accommodatie

AMERSFOORT — Sinds jaar en dag beoefent de schietsportvereniging Prins Hendrik de schietsport in het clubgebouw van de vereniging aan de Stoovestraat. Door de groeiende belangstelling voor deze sport is bij de vereniging behoefte ontstaan aan betere accommodatie in de vorm van een nieuw en groter clubgebouw. Het oude gebouw is te klein om aan de wensen van de leden tegemoet te komen.

Iedere dinsdag- en vrijdagavond komen de leden van Prins Hendrik bij elkaar in een zaaltje om te oefenen in de schietsport. Het betrekkelijk kleine zaaltje, dat eigendom is van de vereniging, is door een zwaar gordijn verdeeld in twee gedeeltes. Aan de ene kant is het schemerduister, aan de andere kant heel verlicht. Dit is gedaan opdat de schutters zich volledig kunnen concentreren op de schaars verlichte schietbanen. Leden die moeten wachten op een baan - wat vaak anderhalf uur kan duren omdat de vereniging slechts beschikt over zes banen - kunnen aan de andere kant van het gordijn in een kantineachtige ruimte een drankje nuttigen. Een dergelijk primitieve indeling van het zaaltje is noodzakelijk omdat Prins Hendrik niet beschikt over meer dan één lokaal.

Vandaar de aanvraag bij de ge-

Terwijl enkele leden van Prins Hendrik klaar zitten om te schieten

De besprekingen met Cobuboy's tot overname verliepen voorspoedig. Nationale wedstrijden op 50m banen lagen nu in het verschiet. De plannen om de schietbanen te bouwen lagen al klaar! Het wachten was op het 'go' van de gemeente. In tegenstelling met alle voorgaande pogingen tot verbetering van de accommodatie kwam dat 'go' er nu ook. Met grote voortvarendheid werden de nieuwbouwplannen nu aangepakt.

Het huidige logo van Prins Hendrik

HET HUIDIGE GEBOUW

Langs de wand van de kantine werden in de vitrines alle ooit gewonnen prijzen en onderscheidingen uitgesteld, waardoor ook de historie van *Prins Hendrik* gestalte kreeg en naadloos overging in het heden.

Voor nieuwe leden en gasten zijn al die gewonnen bekens, medailles, plaquettes, borden, vaandels enzovoort een kijkje in de rijke roemruchte geschiedenis van een 100-jarige vereniging.

Belangrijk was natuurlijk ook de aanpassing van de opslagruimten. Een voormalige kleedruimte en opslag voor voetballen maak je niet in een handomdraai geschikt voor de opslag van wapens en ammunitie.

Maar ook voor deze opgave hebben de vereende krachten van de leden een oplossing gevonden en gerealiseerd.

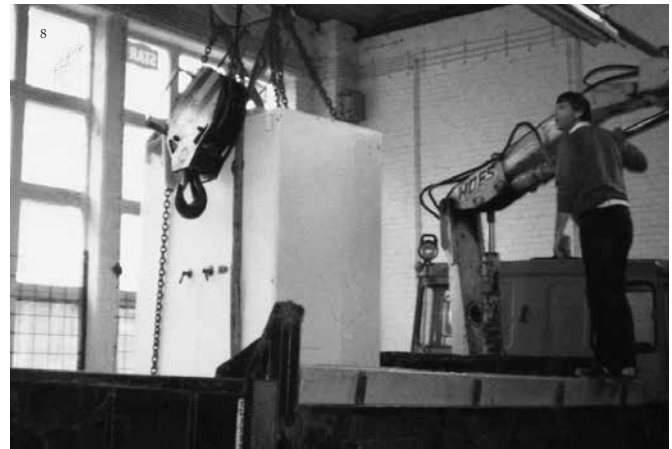
Verwarming, verlichting en luchtbeheersing waren de volgende te kraken noten,voorwaar geen peuleschil.

Onderstaand een en kijkje bij de verwerking van de kilometers kabel nodig voor de installatie van al die technische voorzieningen die nu eenmaal nodig zijn voor een moderne schietaccommodatie.

Het voornaamste te realiseren was de bouw van de schiethal op wat eens de trots van Cobuboy was, het voetbalvel

De Prijzenkast in de kantine van het verenigingsgebouw, anno 2005

De foto's op 76 t/m pagina 81 geven in chronologische volgorde de verbouwing weer van de 'voetbalvereniging Cobuboy's' naar het huidige gebouw van schietvereniging Prins Hendrik aan de Kryptonweg

- 1 t/m 2 In den beginne... augustus 1988*
- 4 t/m 7 De contouren van de schietbaan worden zichtbaar.*
- 8 t/m 9 De wapenkluis, tonnen zwaar, in de strop en de aankomst van de kluis op de nieuwe bestemming.*
- 12 tm 14 Werken aan de stalen 'kogelvanger' achterwand .*
- 15 t/m 18 De schiethal krijgt langzaam maar gestaag ook aan de binnenzijde zijn huidige vorm.*
- 19 Daar moet op gedronken worden! Het einde van de bouw is in zicht.*
- 22 1990, het is volbracht. Een kloeke 50 meter baan met modern doelentransportsysteem, goede verlichting, multi inzetbaar voor vele disciplines en afstanden.*

Volwassenen en jeugd bekwamen zich in de schietsport

PRINS HENDRIK ANNO 2005

Na de voltooiing van de nieuwe schietbaan, kantine en overige faciliteiten volgden toch nog jaren van financieel geploeter om de zaak gaande te houden. Een oud volksgezegde luidt. 'Het bezit van de zaak is het einde van het vermaak

Wel, dit gezegde was was zeker van toepassing op de financiële status van *Prins Hendrik*. Het bestuur met de penningmeester voorop hebben zich in velerlei bochten moeten wringen om de begroting ook maar enigermate sluitend te krijgen. Kleine en grote tegenslagen bij de renovatie van de kantine en de nieuwbouw van de schietbaan waren debet aan de deplorabele staat van de kas. Ook de exploitatie

Erepenning van Verdienste voor prins Hendrik van Koningin Juliana 1975

van een zo beduidend grotere en moderne accommodatie was een situatie waar het bestuur mee te maken kreeg. Gas, licht, water en belastingen werden zwaarwegende factoren op de begroting van de vereniging.

De aanscherpende milieueisen en de beveiliging van de gebouwen tegen braak en brand maakten de zaak er ook al niet vrolijker op.

Een door niemand te benijden situatie en dus zeker niet van een uit vrijwilligers bestaand bestuur van een schietvereniging die zozeer gewend was de eigen broek op te houden. Maar ze klaarden de klus evenals hun illustere voorgangers dat ooit deden. Een driewerf chapeau voor het toenmalig bestuur dat toch maar kans heeft gezien de nieuwe tijden voor *Prins Hendrik* in te luiden. Sportief gezien

heeft de ontwikkeling zich vanaf de ingebruikname van de nieuwe clubgebouwen in 1990 gestaag voortgezet. De toch reeds aardig gevulde prijzen-vitrines werden aangedikt met bekens en medailles van diverse pluimage. Met het oog op de nog beschikbare ruimte in de prijzenkasten moet mogelijk maar eens in overweging worden genomen met prijzen winnen te stoppen. We hebben immers geen Piet Wolff meer om aanvullende vitrines te maken. Gezien de ambitieuze instelling van de jonge en de wat meer belegen garde zal het winnen van nog meer eremetaal wel niet te stoppen zijn. Ergo, een luxe probleem dus.

We zullen wel zien hoe het *Prins Hendrik* is vergaan straks op 9 september in 2105!.

HUIDIG BESTUUR PRINS HENDRIK

Bart Oegema
penningmeester

Toos 't Hart
secretaris

Gerrit Bouwman
vice-voorzitter

Wim van Nus
voorzitter

COLOFON

DRUK
TEKST
CORRECTIE
VORMGEVING
CONVERSIE & LOGO
SPONSOR
ARCHIEF

Graffors B.V., Amersfoort
Arnold Dijkhuis
Linda Bruinsma
Studio Babzion, Amsterdam
Léon van Schie
Geurtsen drankenhandel B.V.
A.S.V. Prins Hendrik

1905

2005

